

Loonruimteovereenkomst publieke sector meegenomen in de raming

Op 10 juli heeft het kabinet met een meerderheid van de vakbonden een zogeheten loonruimteovereenkomst gesloten voor de publieke sector. Over de nadere invulling van het akkoord kan verder worden onderhandeld voor de afzonderlijke sectoren binnen de overheid. Het akkoord gaat uit van een cumulatieve contractloonontwikkeling voor de kabinetssectoren (Rijk, rechterlijke macht, defensie en politie) en de onderwijssectoren van 5,05% voor 2015 en 2016, maar omdat sommige sectoren nog geldige cao-afspraken kennen en niet alle onderdelen van de bedrijfstak overheid worden gerekend tot de kabinets- of onderwijssectoren, wijkt de geraamde contractloonontwikkeling voor de overheid in de MEV 2016 hiervan af. De raming is een gewogen gemiddelde van de afgesloten cao's en de uitkomsten van het zogenoemde referentiemodel, waarin de contractloonontwikkeling is gekoppeld aan het vastgestelde loonbudget. De loonruimteovereenkomst is vervat in deze twee componenten van de berekening. Uiteindelijk resulteert dit in een geraamde contractloonstijging voor de overheid in 2015 en 2016 van respectievelijk 2,1% en 2,6%.

De loonontwikkeling wordt gefinancierd door aanvullingen op het loonbudget en aanpassingen van de pensioenregeling. De mutatie van het loonbudget van de overheid wordt normaal gesproken bepaald door de contractloonontwikkeling van de marktsector, de verandering van de sociale lasten van bedrijven en de ontwikkeling van het door de ministeries vastgestelde budget voor het incidentele loon. Om de loonstijging te financieren wordt het reguliere loonbudget aangevuld met 470 mln euro. In 2015 moet de 470 mln euro tijdelijk worden gedekt op de begroting van de departementen. Vanaf 2016 komt 400 mln euro aan extra middelen beschikbaar en komt de overige 70 mln euro ten laste van de departementen. In 2015 zorgt de versoering van het Witteveen kader voor lagere pensioenpremies bij de overheid, wat ruimte geeft voor een contractloonontwikkeling van 0,8%. Werkgevers dragen in 2016 minder pensioenpremie af, waardoor 1,4% loonruimte ontstaat door het voorkomen van een geraamde herstelopslag (0,4%) en doordat pensioenen gebaseerd gaan worden op prijsindexatie in plaats van loonindexatie (1,0%).

Door de loonruimteovereenkomst is de geraamde contractloonontwikkeling van de overheid groter dan die in de marktsector, waar de stijging 1,3% en 1,4% bedraagt in 2015 en 2016. In de afgelopen jaren was de contractloonontwikkeling bij de overheid door bezuinigingen lager dan in de marktsector. In 2015 en 2016 is sprake van een inhaaleffect. Een gedeelte van dit effect is vanwege de aanpassing van de pensioenregeling. Als hiermee rekening wordt gehouden, is het inhaaleffect kleiner.